

of economic activity.

In general, local budgets have demonstrated flexibility and adaptability, but this masks systemic vulnerabilities and uneven risk distribution. Without structural changes (increased financial autonomy for communities, targeted infrastructure reconstruction, rural and farming recovery programmes, and long-term risk insurance instruments), episodic transfers will not ensure sustainable recovery and financial security for the regions.

References:

1. Недбалюк О. П., Дем'янишина О. А. Системний підхід до формування сучасної інфраструктури управління розвитком територіальних громад. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2020. № 8. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2156-2020.8.51>
2. Аналіз виконання місцевих бюджетів за 2024 рік. URL: <https://decentralization.gov.ua/news/19387>
3. Зомчак Л.М., Огородник С.П., Бортник Я.В. Місцеві бюджети регіонів України: багатовимірне моделювання динаміки та фінансової стійкості в умовах війни. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2025. Випуск 2(17). С. 47 – 53. DOI: <https://doi.org/10.32782/dees.17-7>

УДК 336.27

ЗЕЛЕНІ ОБЛІГАЦІЇ В УКРАЇНІ ЯК ДІЄВИЙ ІНСТРУМЕНТ ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ ДЛЯ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ GREEN BONDS IN UKRAINE AS AN EFFECTIVE INSTRUMENT FOR ATTRACTING INVESTMENTS FOR LOCAL BUDGETS

Осадчук Наталія Володимирівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів, обліку та економічної безпеки Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, Україна, м. Умань, e-mail: n.osadchuk@udpu.edu.ua, <https://orcid.org/0000-0001-5921-3869>
Тодоровська Алла Василівна, Умань, Україна, магістр, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, Україна
alla.todorovska@udpu.edu.ua, <https://orcid.org/0009-0009-1380-7050>

Відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»

[1] органи місцевої влади беруть участь у фінансово-кредитних відносинах. В

умовах децентралізації місцева влада отримує ефективний фінансовий інструмент для диверсифікації інвестиційних можливостей – місцеві облигації.

Облігації місцевих позик (ОМП) – це позика, яку надають органи місцевого самоврядування з метою спрямування коштів для виконання цільових програм міста на об'єктах місцевого значення та на умовах повернення, платності, строковості. Облігації місцевих позик можуть випускатися лише в бездокументарній формі та номіновані у національній або іноземній валюті за погодження Міністерства фінансів України. Емітентом ОМП виступає місцеве самоврядування.

Зелені облигації є сучасною формою залучення інвестицій для реалізації екологічно орієнтованих проєктів. Вони забезпечують можливість мобілізації додаткових ресурсів для місцевих бюджетів без збільшення податкового навантаження на громади.

14 липня 2016 року Верховна Рада України ухвалила Закон № 1469-VIII, яким було ратифіковано Паризьку угоду підтримавши таким чином міжнародне зусилля з боротьби з глобальним потеплінням, що передбачає зниження викидів парникових газів та стимулювання енергоефективності в Україні [2]. Паризька угода (ст. 2) передбачає, що країни-учасниці мають організувати рух фінансових потоків усередині держави так, аби вони одночасно забезпечували виконання соціально-економічних завдань, сприяли охороні довкілля та зменшенню негативного впливу на клімат.

До найактуальніших напрямів муніципальних сталих ініціатив належать, насамперед, енергоефективність громадських будівель, включно зі школами, лікарнями, адміністративними спорудами. За даними багатьох міст, значна частина таких об'єктів експлуатується понад 30 років, а витрати на їх опалення та електропостачання становлять понад 30% загальних комунальних витрат. Запровадження заходів з термомодернізації, встановлення сонячних панелей, енергоощадного

освітлення може призвести до скорочення енергоспоживання на 40–60% [3].

Зростання ролі громад у досягненні Цілі сталого розвитку 11 «Зробити міста і населені пункти безпечними, стійкими та екологічно сталими», зростає потреба в інноваційних фінансових інструментах. Оскільки традиційні джерела фінансування муніципальних проєктів, такі як місцеві бюджети, міжбюджетні трансферти чи грантові програми, часто є обмеженими, недостатніми або нестабільними, зелені облігації набувають дедалі більшої популярності як інструмент, що поєднує потребу у фінансуванні з відповідальністю перед навколишнім середовищем та суспільством.

Для територіальних громад зелені облігації є дієвим інструментом фінансування проєктів, спрямованих на підвищення якості життя населення. Це програми енергоефективності, модернізацію систем теплопостачання, розвиток громадського транспорту, упровадження технологій поводження з відходами та інші ініціативи, що сприяють екологічній, економічній і соціальній стійкості. Подальше масштабування цього інструменту сприятиме глибшій інтеграції України у світовий ринок зелених фінансів, а також посилить довгострокову економічну та екологічну стійкість територіальних громад.

Водночас подальший розвиток інструменту потребує усунення низки викликів: недостатньої підготовленості деяких органів місцевого самоврядування, обмеженого досвіду у підготовці проєктної документації, а також необхідності вдосконалення систем моніторингу екологічного ефекту. Актуальним завданням наукової спільноти є розроблення методик комплексної оцінки соціально-економічних результатів зелених проєктів та адаптація найбільш успішних міжнародних підходів до національних умов.

Отже, зелені облігації мають значний потенціал для посилення економічної та екологічної стійкості територіальних громад України. Їх

подальший розвиток стане ключовим чинником зміцнення місцевих фінансів, модернізації інфраструктури та переходу до моделі сталого розвитку.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про місцеве самоврядування» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр#Text>
2. Про ратифікацію Паризької угоди: Закон України від 14.07.2016 р. № 1469-VIII. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1469-19#Text> (дата звернення 11.11.2025).
3. Паласевич М., Лучаківський А. Фінансові механізми стимулювання енергоефективності економіки: міжнародний досвід та перспективи для України. *Сталий розвиток економіки*. 2024. № 3(50), С. 136-140. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2024-50-21> (дата звернення: 16.11.2025).

УДК 354:328.185

ОТГ ТА РЕСУРСОЗБЕРІГАЮЧА АГРАРНА ПОЛІТИКА: БАЗАЛЬТОВЕ БОРОШНО І ЕФЕКТИВНЕ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ UTC AND RESOURCE-CONSERVING AGRICULTURAL POLICY: BASALT FLOUR AND EFFICIENT LAND USE

Радіонов Вадим Сергійович, аспірант кафедри менеджменту і публічного адміністрування Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова, м. Харків, Україна, agrokontur.ua@gmail.com, <https://orcid.org/0009-0001-0439-492X>

Vadim Radionov, graduate student of the Department of Management and Public Administration, O. M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv, Kharkiv, Ukraine, agrokontur.ua@gmail.com <https://orcid.org/0009-0001-0439-492X>

Сільськогосподарські землі це стратегічний ресурс для розвитку громад, забезпечення продовольчої безпеки та сталого локального економічного зростання. В Україні процес децентралізації відкрив для ОТГ нові повноваження щодо управління землею й реалізації агрополітик на місцях. Ефективне використання земель вимагає синтезу управлінських, технічних та наукових підходів: від оптимізації структури землекористування до застосування агрономічних технологій, що